

SÜNDIMUS

1,66

Ühiskonna kestlikkust tagavaks mehhanismiks on rahvastikutuaste, mille käigus uued põlvkonnad asendavad oma eelkäijaid. Eestis sünnib 1,66 last ühe naise kohta, mis on alla taastetaseme (2,1).

allikas: Sotsiaalmajanduslik areng 2016/2017

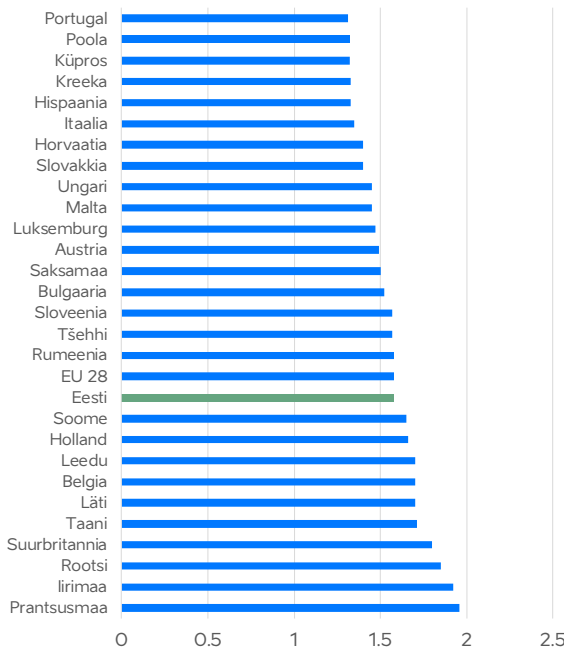
3

Kui ligi kümnendik naistest ei saa lapsi ja peaaegu kolmandik piirdub ühe lapsega, siis peaksid ülejäänud naised sünnitama keskmiselt kolm last, et püsida taastetasemel.

allikas: Sotsiaalmajanduslik areng 2016/2017

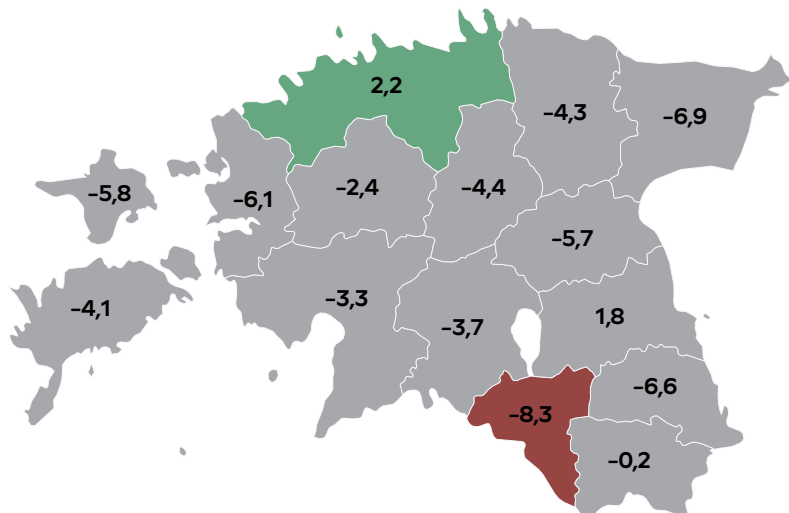
Sündide arv naise kohta Euroopa Liidus, 2015

2016. aastal oli **summaarne sündimuskordaja 1,66 last** (2015. a 1,58 last) naise kohta, mis on lähedane Euroopa Liidu keskmisele.

Loomulik iive (sündide ja surmade vahe), 2018

Tervise Arengu Instituudi, Sotsiaalministeeriumi ja Statistikaameti koostöös tehtud ülevaatest selgub, et Eesti keskmine loomulik iive 1000 inimese kohta on 2017. aasta andmete põhjal -1,2. **Madalaim loomulik iive (-8,3 inimest) on Valgamaal ja kõrgeim (2,2 inimest) on Harjumaal.**

"Selleks, et põlvkondade järjepidevust soosida, lahendab riik valet ülesannet. Ülesanne, mida üritatakse lahendada, on need 40 naist sajast, kes üldse ei sünnita. Aga me peaks tegelema selle 60%-ga — miks nad piirduvad vaid kahe lapsega? Kuigi peres on armastus, hea paarisuhe ja kõik on hästi, siis miks on neil ikkagi ainult kaks last? Me peaksime selle küsimuse ära lahendama, siis on võimalik mingisugusele tulemusele jõuda."

- MTÜ Eesti Sündimusuuringud juhataja Lea Danilson-Järg

"Tihtipeale on just pehmed tegurid need, mida eiratakse, kuid mis võivad mängida kriitilist rolli. Suhtumine perekondadesse ja lastesse, vanematesse tööl, sooline võrdõiguslikkus, tarbitav meedia ja informatsioon võivad mõjutada soovi saada täiendav laps."

- demograaf Zane Varpina

"Rahvastikupoliitika alaseid ettevõtmisi komplektseerib tõsiasi, et pere suurust või elukoha (riigi) valikut puudutavaid otsuseid mõjutab lai tegurite kooslus, mille hulgas moodustavad konkreetsed poliitikameetmed ühe ja sageli mitte kõige suurema osa."

- rahvastikuteadlane Allan Puur

FAKTE

Viimastel andmetel ulatus keskmine soovitud laste arv **Eestis 2017. aastal 2,3-ni**. (allikas: Rahvastikupoliitika põhialused 2035, menetlemisel)

Sündimuse praegustele tasemenäitajatele avaldab mõju laste saamise hilisemasse vanusesse nihkumine. Eestis on sünnitusea tõus tinginud viie aastakäigu ehk umbes 70 000 lapse sündimata jäämise 1990. aastate algusest praeguseni. **Mida hilisem on esimese lapse sünd, seda väiksem on ajaline aken järgnevate laste sünniks perede elus.** (allikas: Rahvastikupoliitika põhialused 2035, menetlemisel)

Sünnitusea tõusu lõplik mõju sõltub sellest, kas nende laste saamisest ollakse jäädavalt loobunud või jagunevad nende sünnid pikemale ajavahemikule. Andmed toetavad pigem teist võimalust. **Neis põlvkondades, kelle täiskasvanuolu on kulgenud peamiselt iseseisvuse taastanud Eestis ja kes on tänaseks jõudnud 40. eluaastatesse, on naistel keskmiselt 1,8 last** (eestlastel 1,9). (allikas: Rahvastikupoliitika põhialused 2035, menetlemisel)

Põhjuslikku seost konkreetsete perepoliitika meetmete ja laste arvu vahel **on keeruline on välja tuua**. (allikas: Eesti inimarengu aruanne 2016/2017)

Sündiv laps mõjutab rahvaarvu kohe positiivses suunas, kuid tööturule jõuab ta alles 20–25 aastat hiljem. **Sündimuse suurenemine lahendab seega pigem tulevasi, mitte praeguseid tööturuprobleeme.** (allikas: Eesti inimarengu aruanne 2016/2017)

SISEMINISTEERIUM

Projekti kaasrahastavad Euroopa Liit Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kaudu ning Eesti Vabariigi Siseministeerium.